

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

1 In quo consistat modus meditandi secundum sensus externos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

TRACTATUS VII.

DE MODO MEDI-
TANDI SECUNDUM
quinque sensus
corporis.

*In quo consistat modus meditando se-
cundum sensus externos.*

CAPVT I.

MODVM meditando secundum
sensus præscribam, vbi breui-
ter ostendero de quibus sensi-
bus sit sermo, de corporalibus-
né, an spiritualibus. Non enim
ignoro quosdam sanctos docere animam
nostram etiam habere suos sensus, respon-
dentes quinque sensibus corporis, eo quod
Dauid dicat, *Audiam, quid loquatur in me* Psal. 84.
Dominus meus. At sermo Dei, inquit, non
aure corporea auditur, sed animi, quæ dici-
tur fides. Secundum illud Pauli ad Roman.
Fides ex auditu Similiter alibi idem dicit de Rom. 10.
gustu.

gustu. *Gustate & videte, quoniam suavis est Dominus.* Gustum autem hunc volunt esse sapientiam Sic aiunt, Prudentiam esse animæ oculum, Verum nos hic loquimur de sensibus corporis.

Ad intelligendam ergo hanc meditandi rationem, sciendum est, sicut sensus exercentur circa obiectorum suorum materialium presentiam; sic virtute phantasia posse nos imaginari, quod operemur circa eadē obiecta, quantumuis absentia quo casu sentatio illa dicitur imaginaria. Quoniam itaque diuinæ scripturæ res, quæ sunt ordinaria nostræ meditationis materia, sunt præteritæ, non possumus circa eas sensus externos, quæ postulant rerum presentiam, sed tantum internos exercere, hoc est, imaginationem Est autem hic meditandi modus non absimilis primo meditationis gradui, cuius meminit Richardus Victorinus libro 1. de Contemplatione cap. 6 *Contemplatio nostra, inquit, tunc procul dubio in imaginatione versatur, quādo istarum rerū visibilibus firma & imago in considerationem adducitur. nihil argumentando quarimus, vel ratiocinando inuestigamus, sed libera mens nostra huc illucq; discurret, quo eam in hoc spectaculo nri genere admiratio rapit.* Dixi esse simi-
lera

lem, non eandem primo, quia ambæ confi-
stunt in vsu sensuum imaginario Secundo,
quia fiunt, vel sine intellectus discursu, vel
admodum breui. Differunt autem, quia
noster modus meditandi semper conatur
ex suis discursibus aliquem fructum spiri-
tualem colligere.

VENIO nunc ad explicandum eius utili-
tates Prima est, quod ab omni genere ho-
minum etiam imperitorum vsurpari possit.
Quoniam sicut quisque nouit vti sensibus
circa obiecta, quando sunt præsentia, ita et-
iam potest vti imaginatione circa eadem,
quãdo sunt absentia. Ac naturaliter omnes
facile discursum tantum circa ea exercere
possunt, quantus requiritur. Atque hunc
meditandi modũ forte intellexit S. Domi-
nicus in recitatione Rosarii, quod omnibus
communiter cum meditatione proposuit
peruoluendum.

ALTERA utilitas est, quod tollit, vel sal-
tem imminuit fastidium, quod nonnulli
sentiunt in eorundem verborum repetitio-
ne. Qua de causa à vitæ spiritualis Magi-
stri iudicata est res valde salutaris, immo
necessaria, vt sic Voluntati tempus detur
excerpendi è rebus meditatæ, aliquem fru-
ctum: maxime cum intellectus noster, vt

naturaliter est vagabundus, & nouitatum cupidus, statim prima fronte totum meditationis tempus dirigat ad discursum. Vnde difficulter locus relinquatur Voluntati commouendi affectus, & efficaciter emendationem vitæ proponendi. Quocirca dicunt necessarium esse, vt eadem meditatio sapius repetatur. Repetitio autem vt fiat sine fastidio, plurimum iuuare Applicationem sensuum, eo quod semper apporet aliquid noui, ac ideo posse eam fieri etiam in prima meditatione, vel etiam ante illam, vt liquebit ex Tractatu sequenti.

Tertia, & postrema utilitas sit, quod magno opere iuuat ad commouendos affectus materiæ præsentis respondentes. Etiam si commotio illa efficacius sequatur ex corporalium obiectorum præsentia, vt accidit mulieribus sanctis Dominum in montem Caluariæ comitantibus, quæ quia oculis propriis cercebant quam indignè tractantur, *plangebant & lamentabantur eum*, vt loquitur B. LUCAS. tamen eadem quoque satis efficaciter sequitur ex præsentia imaginaria, quæ in hoc genere rerum tantum nobis est concessa. Vnde profectum est illud vulgare dictum, *Imaginatso facit casum.* Immo in quibusdam ita viget, siue natura, siue

Luc. 23.

siue vitio, & extraordinaria passione ista imaginandi vis, vt non secus putent se res intueri, quam ii qui oculis corporeis eas cernunt. Horum in numero fere sunt natura melancholici, & foeminae, vnde & magis obnoxii sunt daemouum illusionibus, & visionibus falsis.

Quibus de causis in hoc modo meditandis nonnullis obrepant absurda imaginationes.

C A P. II.

NONNULLI, dum vsurpant applicationem sensuum, solent in phantasia coningere monstrosas quasdam rerum species, eamque ob rem, si tyrones sint incauti tantoperè se affligunt & cruciant, vt saepe etiam caput ledant. Proderit ergo cognoscere, vnde monstra illa proueniant, & quae antidota sint adhibenda.

Dico ergo primo ea prouenire ex imbecillitate anterioris partis cerebri, in qua sedem habet imaginandi facultas Imbecillitatem autem originem habere vel ex naturali complexione: vel ex morbo graui antegresso, vel nimia aliqua capitis fatigatione.

○ § Deinde